

Про деякі інституціональні аспекти реформування житлово-комунального комплексу України

І.А. ОСТРОВСЬКИЙ, канд. екон. наук

О.А. ШЕКШУЄВ

Харківська національна академія міського господарства

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

mire2005@ukr.net

О.М. ШВЕЦЬ

Інститут післядипломної освіти й дистанційного навчання

(Севєродонецьке відділення)

Житлово-комунальне господарство країни як «хронічний хворий» залишилося без належної уваги загальнодержавної влади, а місцеві органи самоврядування за повною програмою отримали прояви недофінансування, старіння основних фондів, недосконалості системи управління ЖКГ. Але саме криза може стати початком оновлення управлінської складової, перегляду підходів до реформування.

Криза загострила розуміння того, що ринки керуються не тільки за допомогою раціональної поведінки досвідчених суб'єктів. Не дивно, що Нобелівськими лауреатами 2009 р. з економіки стали представники неінституціоналізму О. Вільямсом і Е. Остром за дослідження явищ, які знаходяться на стику економіки, політології, психології та інших дисциплін. Е. Остром спростувала розхожу думку про те, що суспільні ресурси звичайно погано керуються і тому повинні бути приватизовані або керуватися урядом. Остання думка завжди спиралася на звану «трагедію громад», коли найбільш неефективною визнається саме колективна власність з-за неможливості досягти всебічної рівної відповідальності членів колективу. При цьому спрацьовував прогресуючий від'ємний ефект масштабу, тобто зазначена неефективність зростала із збільшенням чисельності громади.

Для комунальних підприємств окремо не розробляються питання переходу на міжнародні стандарти, хоча дані підприємства є специфічною галуззю. Їх неможна прямо віднести ні до комерційних

підприємств, ні до некомерційних, ні до бюджетних. Підприємства комунальної сфери функціонують з деякими особливостями, притаманними саме їм.

Під проведенням реформи ЖКГ експерти розуміють увесь спектр дій переважно державної влади з наступних напрямків:

- чіткий розподіл функцій між місцевими адміністраціями і місцевими радами;
- ліквідація пілг і перехід до адресних дотацій;
- прийняття Житлового кодексу;
- розширення кола організацій власників житла, передачу їм у власність будівель, земельних ділянок, на яких вони розташовані, а також повноважень з їх обслуговування і утримання;
- демонополізація ЖКГ, утворення конкурентного середовища і приватизація частини об'єктів;
- посилення контролю над кількістю і якістю послуг;
- спрощення вимог до надання житлових субсидій.

Будь-яка реформа це прийняття і введення нових правил гри, зміна ступеня впливу, відповідальності, розподілу функцій центральних і місцевих органів влади, реалізація нових принципів тарифоутворення, впровадження системи майнової відповідальності і контролю за якістю послуг. Головне – перерозподіл фінансових потоків.